

***Statenstuk* 2003-58**

Upgrading TT Circuit Assen, fase 4

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie op 14 mei 2003
- provinciale staten op 26 mei 2003
- fatale beslisdatum: n.v.t.

Voorgestelde status: **B-stuk**

Behandeld door de heer G.O. Saalmink, telefoonnummer (0592) 365910

Inleiding

De Stichting TT Circuit Assen heeft het voornemen om in het najaar van 2003 te starten met de realisatie van fase 4 van de upgradering van het TT Circuit Assen.

Het project is van grote economische betekenis voor Drenthe/Noord-Nederland, maar het betekent ook een forse investering (€ 10,4 miljoen).

Het circuit heeft in de eerste drie fasen veel eigen middelen ingezet, waardoor de eigen middelen voor fase 4 beperkt zijn. Een Kompas-aanvraag van € 5,2 miljoen ligt op 26 maart 2003 ter beoordeling en committering voor in de Bestuurscommissie Economische Zaken. Verder zullen eigen middelen worden ingezet en is er vreemd vermogen aangetrokken. Voor een financieel gat van € 150.000,-- vraagt het TT Circuit flexibel beleid aan.

De eerste drie fasen zijn inmiddels afgerond, deze hadden met name tot doel het circuit te moderniseren en veiliger te maken. Hiermee is bereikt dat het circuit kan concurreren met de andere circuits in de wereld (doel stevige positie innemen bij de beste drie circuits van de wereld) om daarmee de grote evenementen te behouden voor het circuit. De eerste drie fasen hebben een investering gevegd van € 25 miljoen. Hiervan is € 0,9 miljoen gefinancierd door de provincie en € 2,7 miljoen door het Integraal structuurplan Noorden des lands. De gemeente Assen heeft eveneens € 0,9 miljoen beschikbaar gesteld.

De vierde bouwfase heeft een tweeledige doelstelling.

- Het verder verbeteren en optimaliseren van de kwaliteit voor de bezoekers en gebruikers van het TT Circuit Assen.
- Het verder verbeteren van het spanningsveld tussen het TT Circuit Assen en het natuurgebied het Witterveld.

De volgende onderdelen zijn voorzien.

Nummer	Onderdeel	Kosten
1.	Aanbrengen bufferzone het Witterveld	€ 314.000,--
2.	Aanleg parkeerplaatsen achter de hoofdtribune	- 1.770.000,--
3.	Aanpassen Noordlus, pitstraat, toegangsweg en splitsing circuit	- 3.391.500,--
4.	Aanleg tribune voor circa 6.800 zitplaatsen	- 2.400.000,--
5.	Aanleg tijdelijke camping aan de zuidzijde	- 316.000,--
6.	Aanleg voorzieningen voor toiletunits	- 8.500,--
7.	Aanleg parkeerplaatsen binnen de Noordlus (15 ha)	- <u>2.200.000,--</u>
Totaal		€ <u>10.400.000,--</u>

Advies

Instemmen met een bijdrage van € 150.000,-- uit het Fonds flexibel beleid voor het project Upgradering TT Circuit Assen, fase 4.

Meetbaar/Beoogd beleidseffect

De maatregelen voor de vierde bouwfase hebben een meerledig doel, namelijk:

- het verder verbeteren en optimaliseren van de kwaliteit van de voorzieningen en infrastructuur voor de bezoekers en gebruikers van het TT Circuit Assen teneinde een verdere groei te kunnen bewerkstelligen van de bezoekersaantallen (het doel is hierbij gericht op een verdere doorgroei richting de 800.000 bezoekers);
- het verder verminderen van het spanningsveld tussen het TT Circuit Assen en het natuurgebied het Witterveld teneinde de natuurwaarden van het Witterveld in stand te houden.

Reden voor het project is het nader invullen van de gedefinieerde missie van het TT Circuit Assen, namelijk: "Het TT Circuit Assen moet een stevige positie innemen bij de drie beste motorcircuits van de wereld. Dit betekent dat de baan zelf, de accommodatie en de infrastructuur grondig moeten worden aangepakt."

In de eerste drie fasen van de upgradering van het circuit zijn met name de accommodaties aangepakt en vernieuwd. Deze fasen waren noodzakelijk om de zekerheid te behouden om races te mogen blijven organiseren en te komen tot de top van de motorcircuits in de wereld. Deze investeringen hebben onder meer geleid tot zekerheidstelling met betrekking tot de toekomst van de organisatie van de TT-races en een forse toename van het aantal evenementen.

Bij de vierde fase van de upgradering - en voorlopig laatste ingrijpende fase - worden voornamelijk de publieksvoorzieningen verbeterd. Met deze investeringsfase zal de positie van Assen als topcircuit gewaarborgd blijven en ontstaat bovendien ook voor de langere termijn een sportvoorziening in Noord-Nederland van internationaal formaat. Dit past naadloos in het Kompas-programma waarbij het gaat om het versterken van grootschalige voorzieningen met een (inter)nationale uitstraling.

De provincie heeft onlangs een onderzoek gefinancierd naar de economische effecten van het voorliggende project. Het onderzoek, dat uitgevoerd wordt door DTV Consultants, is nog in volle gang, maar uit de tussenrapportage kunnen al de eerste resultaten genoemd worden. De tussenrapportage is als bijlage bijgevoegd. Kortweg kan gesteld worden dat de activiteiten op het circuit de volgende effecten sorteren in de periode 2000-2010:

1. een groei van de bestedingen van € 80,8 miljoen naar € 122,5 miljoen;
2. een groei van de werkgelegenheid (direct en indirect) van 1.552 mensjaren naar 2.346 mensjaren.

Met het project wordt een aantal prestaties geleverd.

- Versterking recreatieve toeristische infrastructuur, in het bijzonder gericht op de verbetering van publieksvoorzieningen.
- Het creëren van een netwerk van recreatieve voorzieningen (Partytown, Verkeerspark, voorzieningen TT Circuit en ontwikkelingen Noordlus).
- Verbeteren van de bescherming van het Witterveld door aanleg van een bufferzone tussen het Witterveld en het TT Circuit.

Activiteiten op het TT Circuit.

- In 2001: circa 5.000 deelnemers aan cursussen, workshops, seminars en dergelijke met jaarlijks een stijging van 15%.
- Opleidingen voor alle vrijwilligers waarvan het TT Circuit gebruikmaakt (700 vrijwilligers).
- Aantal mogelijkheden voor het organiseren van nieuwe festivals en evenementen.
- Een verbeterde topattractie in de gemeente Assen.

De agenda voor activiteiten op het TT Circuit is vol. Om te komen tot een verdere groei van het aantal bezoekers dient onder meer te worden geïnvesteerd in de kwaliteit van de voorzieningen. Vanuit die achtergrond kan de impact van de investeringen als volgt worden omschreven.

- Toename van het aantal bezoekers en deelnemers op het circuit met 10% per jaar tot circa 800.000 mensen, waarbij de aandacht erop gericht zal zijn om toeschouwers van buiten de provincie Drenthe aan te trekken. In 2001 heeft het TT Circuit 550.000 bezoekers mogen ontvangen.
- Jaarlijkse stijging van het bestedingsbedrag op het circuit met 12% per jaar.
- Toename van de werkgelegenheid op het circuit met 10% per jaar. In de huidige situatie heeft het TT circuit zestien fte's in dienst, waarvan 25% vrouwen zijn.

Argumenten

1.1. *Het project past binnen de doelstellingen van het Kompas voor het Noorden.*

Het project past binnen maatregel S.4.2, Versterken van het aanbod van stuwende toeristische, culturele en sportvoorzieningen.

1.2. *Zonder een provinciale bijdrage is het project niet sluitend te maken.*

Het TT Circuit draagt zelf maximaal bij aan het project. Het TT Circuit zit aan het maximum van haar financiële kunnen. De gevraagde bijdrage dient ter sluiting van de begroting van het project.

1.3. *Het project betekent een belangrijke versterking van een recreatief toeristische trekpleister met internationale allure.*

Het circuit kan met voorliggend project de ruimte bieden aan het groeiend aantal bezoekers en evenementen. De groei zal zich kunnen doorzetten naar 800.000 bezoekers per jaar. Daarbij zal het TT Circuit haar positie kunnen innemen in de top drie van de beste circuits ter wereld.

1.4. *Het project is van grote economische betekenis voor de regio.*

Zoals de tussenrapportage van DTV Consultants aangeeft, zijn de economische effecten aanzienlijk. Er wordt een groei verwacht van de bestedingen van € 80,8 miljoen naar € 122,5 miljoen. Verder zal de werkgelegenheid (direct en indirect) van 1.552 mensjaren groeien naar 2.346 mensjaren.

Uitvoering

Tijdsplanning

Het project loopt van 1 juni 2003 tot en met 1 juni 2006.

Financiën

Totale kosten	€ 10.400.000,--
Externe kosten	€ 10.250.000,--
Kosten voor de provincie	€ 150.000,--

Uit het budget: Fonds flexibel beleid.

Monitoring en evaluatie

De vermelde beleidseffecten worden gemonitord door de uitvoeringsorganisatie van het Samenwerkingsverband Noord-Nederland in het kader van de uitvoering van het Kompas-programma.

Daarnaast zal de voortgang van het project gemonitord worden door de projectmonitor van de projecteenheid Kompas (Economie).

Extern betrokkenen

Stichting TT Circuit.

Communicatie

Na uw instemming met een bijdrage uit het Fonds flexibel beleid zal er een persbericht worden opgesteld. Daarnaast zal bij het toekennen van een Kompas-subsidie een persbericht worden opgesteld.

Bijlagen

1. Tussenrapportage Economische betekenis TT Circuit Assen.

Ter inzage in de leeskamer

1. Projectplan Upgrading TT Circuit Assen, fase 4.
2. Bijlagen bij Tussenrapportage Economische betekenis TT Circuit Assen.

Assen, 16 april 2003

Kenmerk: 13/6.3/2003002867

Gedeputeerde staten van Drenthe,

A. L. ter Beek, voorzitter

J.D. Nauta, secretaris

ck/cs/coll.

Economische betekenis TT Circuit Assen

in opdracht van:
Stichting Circuit van Drenthe Assen

ing. J.A. Janse
ing. B. Veroude
ir. G. de Vink

Breda, april 2003

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
INHOUDSOPGAVE	
1. INLEIDING.....	2
1.1 De aanleiding	2
1.2 De aanpak in hoofdlijnen.....	3
2. DE ECONOMISCHE ONTWIKKELINGEN	5
2.1 Inleiding.....	5
2.2 Bezoekersgroepen	5
2.3 Aannamen voor 2000.....	7
2.4 Aannamen en verwachte economische ontwikkelingen 2010.....	7
3. ECONOMISCHE BETEKENIS IN 2000 EN 2010.....	9
BIJLAGE 1 BEREKENINGEN ECONOMISCHE SPIN-OFF 2000.....	13
TT en Superbike.....	13
Overige races	17
Publieksevenementen	21
Rijvaardigheidsopleidingen	25
BIJLAGE 2 BEREKENINGEN ECONOMISCHE SPIN-OFF 2010.....	29
TT en Superbike.....	29
Overige races	33
Publieksevenementen	37
Rijvaardigheidsopleidingen	41

1. INLEIDING

1.1 De aanleiding

In 1996 is door DTV Consultants in opdracht van de Stichting Circuit van Drenthe de economische betekenis van de TT en andere evenementen op het Circuit van Drenthe vastgesteld. Becijferd is destijds dat de TT alleen al ruim 80 miljoen gulden (36 miljoen euro) op jaarbasis genereert. Daar bovenop komt nog een totaal aan bestedingen van circa 6,5 miljoen gulden door alle overige evenementen. Al deze bestedingen komen overeen met een werkgelegenheidseffect van 566 mensjaren arbeid. Kortom, het TT Circuit van Drenthe betekent nogal wat voor de regio.

Sinds die tijd is er het nodige veranderd. Zo is het aantal evenementen gestegen en is het circuit op verschillende punten opgewaardeerd. Deze zaken hebben het aantal bezoekers flink doen stijgen. Bezochten in 1995 nog 227.000 mensen het circuit, in 2002 is dit aantal toegenomen tot 520.900. Dit is meer dan een verdubbeling. Of dit ook een even groot economisch effect met zich meebrengt, is een vraag die beantwoord moet worden. Vandaar dat de Stichting Circuit van Drenthe aan DTV Consultants de opdracht heeft gegeven, om wederom de economische betekenis van het circuit vast te stellen. Daar binnenkort de vierde bouwphase in de upgradng van het circuit zal starten, zijn tevens de toekomstige effecten in beeld gebracht.

Onderzoek naar TT-circuit
Assen: De provincie trekt 16.000 euro uit voor een onderzoek naar de economische betekenis van het Asser TT-circuit voor de regio. De studie moet een gedegen rapport opleveren dat nodig is voor een verdere verbetering en modernisering van het circuit. Sinds 1996 is al 25 miljoen euro geïnvesteerd. Het aantal bezoekers verdubbelde van 227.000 in dit jaar tot 520.000 in 2001. Het onderzoek moet ook de effecten van de werkzaamheden en de groei van het aantal bezoekers helder maken.

bron: Dagblad van het Noorden, 09-01-2003

Het doel van het onderzoek is dan ook tweeledig:

- het vaststellen van de economische betekenis van het TT Circuit Assen voor de regio op dit moment (peiljaar 2000) en
- het vaststellen van de economische potentie van het TT Circuit Assen voor de regio in de toekomst (peiljaar 2010).

Het begrip economische betekenis/potentie moet hierbij ruim worden geïnterpreteerd. Het gaat immers om de economische spin-off in termen van bestedingen en werkgelegenheid. Voor 2000 is hierbij voornamelijk gekeken naar de trendmatige ontwikkelingen sinds 1996 en naar de effecten van de upgradng van het TT Circuit. Deze upgradng heeft namelijk geleid tot een aanzienlijke verbreding van het dienstenpakket en een forse impuls gegeven aan het bezoekersaantal.

Voor 2010 moet inzicht worden gegeven in de effecten van de vierde bouwfase en het door het TT Circuit voorgestane beleid. Zo is het beleid voor 2010 erop gericht:

- een bezoekersaantal van 800.000 te realiseren, waarbij de aandacht erop gericht is om vooral bezoekers van buiten de provincie Drenthe aan te trekken;
- de totale bestedingen op het circuit jaarlijks met 12% te laten toenemen;
- te komen tot 10.000 deelnemers op het professionele trainingscentrum met een omzet van circa 1,4 miljoen euro per jaar;
- een werkgelegenheidstoename van 10% per jaar.

1.2 De aanpak in hoofdlijnen

Om aan de economische spin-off invulling te kunnen geven, is een stappenplan bestaande uit de volgende 4 stappen toegepast:

1. Analyseren economische ontwikkelingen sinds 1996.

In deze stap is bekeken welke veranderingen in algemene zin zich tussen 1996 en 2001 hebben voorgedaan voor alle inputgegevens van het economische spin-off model. Onder andere is een analyse van de prijsontwikkeling uitgevoerd, verbijzonderd naar de categorieën verblijf, horeca, transport/communicatie, cultuur/evenementen, detailhandel, voeding en overig.

- welke doelgroepen er in 2001 zijn te onderscheiden en welke veranderingen er sinds 1996 hebben plaatsgevonden;
- wat de uitgaven per dag van de huidige bezoekers zijn;
- welke bestedingen door de huidige bezoekers worden gegenereerd;
- welke werkgelegenheidseffecten hiermee zijn gemoed.

2. Aanscherpen gegevens.

Door het unieke karakter van het circuit is het nodig de in stap 1 vastgestelde ontwikkelingen te vertalen naar de ontwikkelingen in de bezoekersgroepen en zodoende deze meer toe te spitsen op het circuit.

3. Analyseren economische ontwikkelingen tot 2010.

In deze stap is bekeken welke veranderingen in algemene zin zich tussen 2001 en 2010 zullen gaan voordoen. Uitgaande van algemene economische verwachtingscijfers van het Centraal Economisch Planbureau is voor alle inputgegevens van het economische spin-off model een verwachte verandering becijferd. Onder andere is de prijsontwikkeling meegenomen en zijn de groeicijfers voor het aantal bezoekers meegenomen.

4. Toepassing model en vaststelling economische betekenis.

In deze stap heeft de feitelijke analyse plaatsgevonden. Deze omvat voornamelijk de berekening van de economische spin-off in termen van bestedingen en werkgelegenheidseffecten, zowel nu als in de nabije toekomst.

Voor de toekomst is rekening gehouden met het voorgestane beleid van het circuit, de binnenkort te starten vierde bouwfase en met voorspellingen van het Centraal Economisch Plan Bureau.

Vervolg

Voor een verdere verfijning zullen nog groepsinterviews met sleutelpersonen worden gehouden.

Te noemen zijn:

- bestuursleden en directie van de Stichting Circuit van Drenthe;
- medewerkers van de stichting waaronder in ieder geval de evenementencoördinator;
- medewerkers van een toeristisch promotie bureau (bijvoorbeeld de Provinciale VVV) in de omgeving;
- een of meerdere sponsors;
- medewerkers van de provincie Drenthe;
- medewerkers van de motor- en autorijvaardigheidsopleidingen;
- medewerkers van aan het circuit gerelateerde detailhandelaren.

2. DE ECONOMISCHE ONTWIKKELINGEN

2.1 Inleiding

De economische betekenis van het circuit is in 1996 bepaald door het toepassen van een door DTV Consultants ontwikkeld economisch spin-off model. Ook nu weer is dit rekenmodel gehanteerd. Uiteraard is het model gevoed met nieuwe en geactualiseerde cijfers. Immers sinds 1996 hebben zich de nodige veranderingen op economisch gebied voorgedaan. Zo zijn bijvoorbeeld de prijzen in Nederland al met meer dan 10% gestegen (zie tabel 1) en is er een aantal jaren van economische voorspoed achter de rug. De sinds 1996 opgetreden stijging in aantal bezoekers mede als gevolg van het toegenomen aantal evenementen en de doorgevoerde upgrading is eveneens een zeer belangrijke verandering.

2.2 Bezoekersgroepen

In 1996 is alleen gekeken naar de effecten van de TT. In tegenstelling tot de rapportage uit 1996 is nu ook naar alle andere activiteiten gekeken. Weliswaar is de TT qua bezoekersaantal nog steeds het grootste evenement (173.000 in 2000), maar evenementen als de WK Superbike (75.000 bezoekers in 2000) en het Truck Festival (60.000 bezoekers in 2000) bepalen samen met de vele andere evenementen mede het gezicht en dus de economische betekenis van het circuit. Bovendien is gezien de verhouding in totaal aantal bezoekers (meer dan 500.000) en het aantal TT-bezoekers verbreding van de scope nodig.

Er is onderscheid gemaakt in vier bezoekersgroepen, te weten bezoekers van de TT en de WK Superbike, bezoekers van overige races, bezoekers van publieksevenementen (waaronder festivals) en deelnemers aan rijvaardigheidsopleidingen. Dit onderscheid is gemaakt, omdat elk van deze groepen unieke en onderscheidende kenmerken hebben. Zozeer dat verwacht mag worden dat elke groep een ander soort bezoekers aan zal trekken en dus een andere groei zal kennen.

In onderstaande tabel is voor elke bezoekersgroep het aantal bezoekers of deelnemers in 2000 weergegeven.

Tabel 2: Onderscheiden bezoekersgroepen en aantallen in 2000.

Bezoekers TT en WK Superbike	248.000
Bezoekers van overige races	114.000
Bezoekers van publieksevenementen zoals festivals	124.500
Deelnemers aan rijvaardigheidstrainingen	34.400

Tabel 1: Ontwikkeling consumentenprijsindices voor alle huishoudens in Nederland.

totaal bestedingen	1996	102
	1997	104,2
	1998	106,3
	1999	108,6
	2000	111,4
	2001	116,4
hotels, cafés en restaurants	1996	102,4
	1997	104,9
	1998	106,8
	1999	110,1
	2000	113,5
	2001	119,6
recreatie en cultuur	1996	100,1
	1997	101,1
	1998	102,1
	1999	103,5
	2000	105,9
	2001	110,8
vervoer	1996	101,2
	1997	103,2
	1998	103,5
	1999	106,2
	2000	113,8
	2001	116,5
communicatie	1996	108,7
	1997	109,1
	1998	110,1
	1999	104,6
	2000	98,5
	2001	96,2
diverse goederen diensten	1996	100,5
	1997	101,2
	1998	102,4
	1999	104,3
	2000	106,4
	2001	111,0

Bron: CBS

2.3 Aannamen voor 2000

Zoals reeds aangegeven is in 1996 alleen naar de TT gekeken. Uitbreiding van het model naar de andere bezoekersgroepen maakt dat voor al deze groepen tevens aannamen moeten worden gedaan voor hun bestedingenpatroon. De aantallen zijn namelijk wel bekend, maar hoeveel zij bijvoorbeeld consumeren en waar zij verblijven is niet bekend. Derhalve zijn, uitgaande van de kengetallen voor de TT en uitgaande van bekende prijsniveaus inschattingen gemaakt van de bestedingen. In de bijlage staan deze per bezoekersgroep vermeld.

Het aantal bezoekers aan de verschillende evenementen voor 2000 komen uit de bezoekerslijst, gekregen van het TT Circuit Assen. Uiteindelijk zijn deze aantallen samengevoegd tot de 4 bezoekersgroepen weergegeven in tabel 2. Bij de rijvaardigheidsopleidingen is er vanuit gegaan dat het aantal begeleiders 10% van het aantal deelnemers is.

2.4 Aannamen en verwachte economische ontwikkelingen 2010

Voor het kunnen berekenen van de economische spin-off in termen van bestedingen en werkgelegenheidseffecten is een analyse van de trendmatige ontwikkelingen uitgevoerd en heeft een inschatting van de in de nabije toekomst te verwachten ontwikkelingen plaatsgevonden. Uitgangspunten hierbij vormen het voorgestane beleid van het circuit, de binnenkort te starten vierde bouwfase en de voorspellingen van het Centraal Economisch Planbureau (zie tabel 3).

Tabel 3: Voorspellingen Centraal Economisch Planbureau

	1988-1995	1996-2002	2003-2010	
Consumentenprijsindex	2,2	2,5	Voorzichtig 1,75	Optimistisch 2

De volgende aannamen hebben model gestaan voor de berekeningen voor 2010:

- ten opzichte van 2000 verandert de participatie aan de verschillende activiteiten niet. De prijzen zullen elk jaar stijgen met zo'n 2%. Dat betekent dat in 2010 de prijzen bijna 22% ($1,02^{10}$) hoger zijn dan in 2000;
- De stichting Circuit van Drenthe heeft zich ten doel gesteld dat het aantal bezoekers aan het circuit per jaar met 10% zal toenemen tot een totaal van 800.000 bezoekers per jaar. Deze toename komt tot stand door een toename van het aantal bezoekers van bestaande evenementen en vooral door bezoekers van nieuwe evenementen. Dit aantal is verbijzonderd naar de vier bezoekersgroepen, zoals hierna beschreven.
- Al geruime tijd is het bezoekersaantal van TT redelijk constant. Voor de bezoekersgroep "TT en WK Superbike" is derhalve aangenomen dat deze niet veel meer zal toenemen ten opzichte van 2000. Aangenomen wordt dat in 2010 totaal 250.000 mensen deze beide evenementen zullen bezoeken.

- Verwacht wordt dat het aantal deelnemers aan rijvaardigheidsopleidingen jaarlijks met 3% zal toenemen. Dit betekent in 2010 een aantal van 50.000 deelnemers aan deze rijvaardigheidsopleidingen.
- De grootste toename van het aantal bezoekers is te verwachten in overige races en publieksevenementen, vooral omdat het aantal races en aantal evenementen zal toenemen. Voor 2010 is aangenomen dat 260.000 bezoekers van publieksevenementen en 240.000 bezoekers van overige races mogen worden verwacht.

3. ECONOMISCHE BETEKENIS IN 2000 EN 2010

Gebaseerd op de hiervoor gedane aannamen is voor alle vier bezoekersgroepen met behulp van het economische spin-off model de economische betekenis uitgerekend. In tabel 4 en 5 zijn de resultaten van deze berekening samengevat.

Tabel 4: Economische betekenis 2000

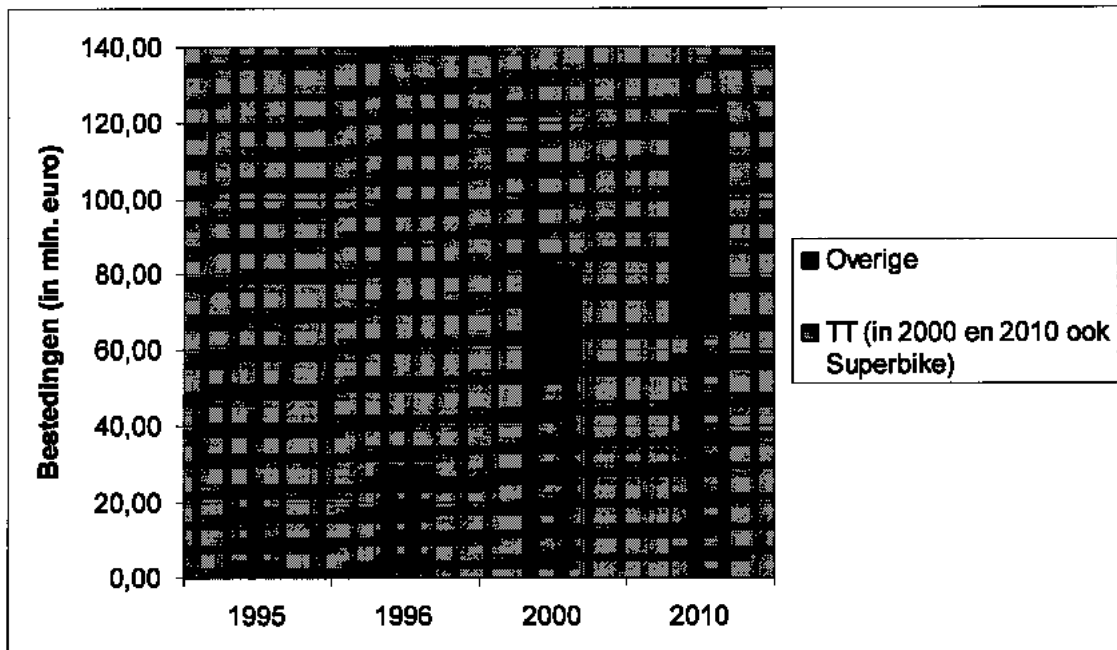
	Bestedingen (Incl btw) (miljoenen €)	Werkgelegenheid				
		Direct	Indirect	Totaal	Geïnduceerd	Totaal generaal
Verblijf/Horeca	12,58	190	4	194	49	243
Transport/ communicatie	18,31	262	41	303	76	379
Vermaak/ evenementen	45,10	754	44	798	199	997
Detailhandel/ voeding	4,85	86	43	129	32	162
Overig	0,00	0	128	128	32	160
Totaal	80,84	1292	260	1552	388	1940

Tabel 5: Economische betekenis 2010

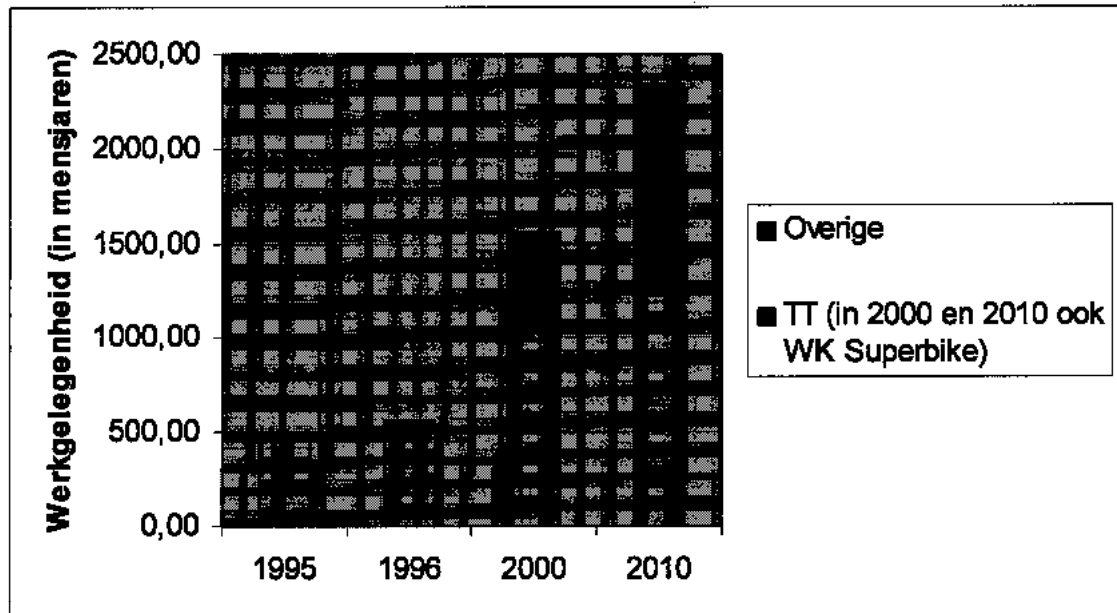
	Bestedingen (Incl btw) (miljoenen €)	Werkgelegenheid				
		Direct	Indirect	Totaal	Geïnduceerd	Totaal generaal
Verblijf/Horeca	16,11	243	7	250	63	313
Transport/ communicatie	30,66	438	60	498	125	623
Vermaak/ evenementen	69,19	1157	72	1229	307	1536
Detailhandel/ voeding	6,55	117	62	178	45	223
Overig	0,00	0	190	190	48	238
Totaal	122,51	1955	391	2346	587	2933

De totale bestedingen gegenereerd door het TT Circuit zijn dus aanzienlijk: ruim 80 miljoen euro in 2000 en ruim 122 miljoen euro in 2010. Indien dit bestedingenniveau wordt afgezet tegen de eerdere bevindingen in 1996 (zie figuur 1), dan valt direct een forse toename op. Dit is geheel in overeenstemming met de toegenomen aantallen bezoekers en het toegenomen welvaartsniveau in Nederland.

Dat de gegenereerde werkgelegenheid een soortgelijk beeld (zie figuur 2) te zien geeft, is gezien de directe koppeling tussen bestedingen en werkgelegenheid niet verwonderlijk.

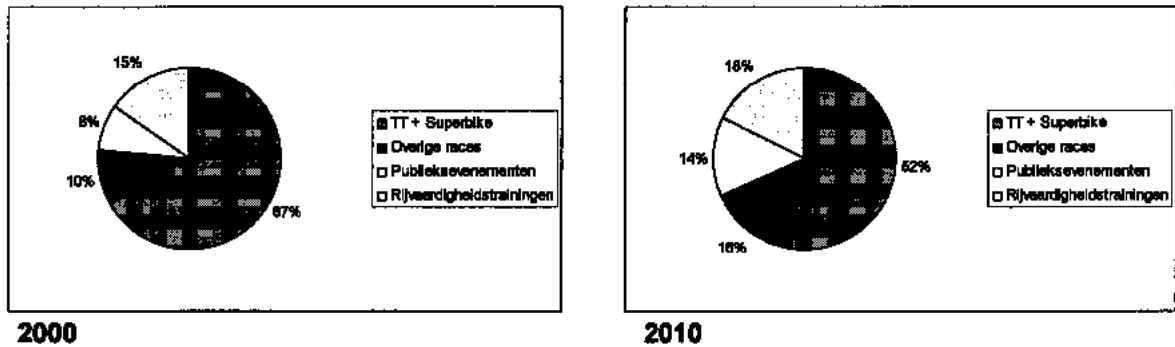

Figuur 1: Ontwikkeling bestedingen 1995 - 2010

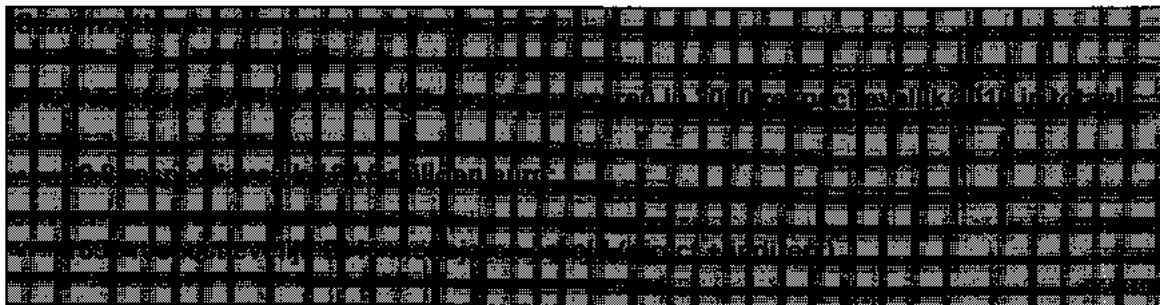
Figuur 2: Ontwikkeling werkgelegenheid 1995 - 2010

Zowel voor de bestedingen als voor de werkgelegenheid worden de verschillen tussen de 2000 en 2010 per bezoekersgroep in de figuur 3 gevisualiseerd. Wat opvalt is dat in 2010 de economische betekenis nog voor ruim de helft wordt bepaald door de bezoekersgroep "TT en WK Superbike". Dit neemt niet weg dat de afhankelijk van deze twee evenementen wel afneemt van 67% in 2000 naar 52% in 2010.

Figuur 3: Relatieve bijdrage aan economische betekenis per bezoekersgroep in 2000 en 2010.

Opgemerkt moet worden dat de verwachtingen voor 2010 over publieksevenementen zowel positief als negatief kunnen uitpakken. Mocht bijvoorbeeld een groot evenement niet doorgaan, dan scheidt dit direct al duizenden bezoekers. Evenzeer geldt dit uiteraard voor een extra niet voorzien evenement.

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 16 april 2003, kenmerk 13/6.3/2003002867;

BESLUITEN:

een bijdrage van € 150.000,- beschikbaar te stellen uit het Fonds flexibel beleid voor het project Upgrading TT Circuit Assen, fase 4.

Assen, 26 mei 2003

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

ck/cs/coll.